

Hallintovaliokunnan mietintö n:o 11 hallituksen esityksestä laiksi valtion pelastusoppilaitoksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 1992 lähettänyt hallintovaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 132.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Tarja Oksanen sisäasiainministeriöstä, johtava lakimies Kaija Nuorteva Suomen Kaupunkiliitosta ja lakimies Eeva-Riitta Pirhonen Suomen Kunnallisliitosta edustaen myös Finlands svenska kommunförbundet.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion pelastusoppilaitoksista annetun lain säännöstä, joka koskee pelastusoppilaitosten ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien opiskelijoiden kotikuntien maksuosuuksia. Maksuosuus määräytyy nykyisin ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain mukaan. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetulla lailla on ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annettu laki kumottu. Valtion pelastusoppilaitosten ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien opiskelijoiden kotikuntien maksuosuus ehdotetaan määrättäväksi saman asteikon mukaan kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa säädetään.

Lakiehdotus liittyy valtion vuoden 1993 talousarvioon. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain kanssa vuoden 1993 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Valtion pelastusoppilaitokset ovat aloittaneet toimintansa 1 päivänä maaliskuuta 1992. Niiden tehtävänä on antaa palo- ja pelastustoimen henkilöstölle ammatillista peruskoulutusta ja lisäkoulutusta. Lisäksi oppilaitoksissa annetaan pelastuspalvelun johtamiskoulutusta, väestönsuo-

jelukoulutusta sekä siviilihallinnon valmiuskoulutusta. Kunnat on voimassa olevassa laissa velvoitettu osallistumaan ammatillisen peruskoulutuksen rahoitukseen samoin kuin ne osallistuvat opetusministeriön alaisten valtion ammatillisten oppilaitosten rahoitukseen. Valtion pelastusoppilaitoksista annetun lain (62/92) 4 §:ssä tarkoitettuja opiskelijakohtaisia korvauksia peritään ensimmäistä kertaa elokuussa 1992 alkaneista kursseista. Aikaisemmin koulutus on ollut valtion yksin rahoittamaa. Kuntien osallistuminen mainittuihin kustannuksiin on perusteltua sen johdosta, että palo- ja pelastustoimi on kunnan hoidettava tehtävä. Kyseisissä oppilaitoksissa valtio huolehtii kunnan henkilöstön ammatillisesta peruskoulutuksesta.

Sisäasiainministeriö on vahvistanut vuoden 1992 opiskelijakohtaisen korvauksen, joka tällä kertaa koskee vain syyslukukautta. Opiskelijaa kohti laskettu käyttömeno on Valtion pelastusopistossa 45 555 markkaa ja Valtion pelastuskoulussa 50 153 markkaa. Kunnan osuus siitä vaihtelee kantokykyluokan mukaan 14 prosentista 49 prosenttiin.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetulla lailla (705/92) on kumottu ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annettu laki (494/83), jonka 6 §:ssä oleva valtionosuusasteikko on nykyisin kunnan maksuosuuden perustana. Valtion pelastusoppilaitoksista annetun lain rahoitusta koskevaa 4 §:ää on tämän vuoksi muutettava. Esityksessä ehdotetaan, että opiskelijan kotikunnan maksuosuus säädettäisiin suoritettavaksi saman asteikon mukaan kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa. Varsinaista muuta asiaperusteista yhteyttä nyt käsitelyssä olevalla lakiehdotuksella ei esityksenkään mukaan ole vuoden 1993 alusta voimaan tulevaan kuntien valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistukseen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että korvaus määrättäisiin valtion pelastusoppilaitosten keskimääräisten todennäköisten kustannusten pe-

rusteella. Korvausten markkamääriä ensimmäistä kertaa laskettaessa osoittautui tarpeettomaksi vahvistaa niitä vastaisuudessa erikseen kummallekin koululle, koska opiskelijaa kohti lasketuissa käyttömenoissa ei ollut suurtakaan eroa oppilaitosten välillä.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotettu muutos ei aiheuta lisäystä koulutuksen menoihin. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa olevan uuden maksuosuusteikon käyttöön ottaminen lisää kuitenkin kuntien osuutta oppilaitosten rahoituksessa. Kuntien maksuosuus lasketaan ammatillisen peruskoulutuksen menoista ja se on voimassa olevan asteikon mukaan keskimäärin 30 prosenttia mainituista menoista. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen asteikon käyttöön ottaminen nostaisi kuntien osuuden keskimäärin 45 prosenttiin. Vuonna 1993 pelastusoppilaitosten ammatillisen koulutuksen käyttökustannukset on arvioitu yhteensä 28 miljoonaksi markaksi. Siitä kuntien osuus on voimassa olevan lain keskimääräisen maksuosuu-

den suuruuden mukaan laskien 8 418 000 markkaa ja hallituksen esityksen mukaan 12 627 000 markkaa. Kuntien osuudet nousisivat näin ollen esityksen mukaan 4 209 000 markkaan vuonna 1993. Opiskelijoita arvioidaan olevan pelastusoppilaitoksissa ammatillisessa peruskoulutuksessa vuonna 1993 keskimäärin 258 henkilöä.

Valiokunta katsoo, että ei ole esitetty perustetta kuntien maksuosuuden korottamiseen hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla. Tästä syystä valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 4 §:n 1 momentin muuttamista siten, että kotikunnan prosentuaalinen maksuosuus säilyy kantokyläluokittain nykyisellään.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä valiokunnan ehdottamin muutoksin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

valtion pelastusoppilaitoksista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion pelastusoppilaitoksista 31 päivänä tammikuuta 1992 annetun lain (62/92) 4 §:n 1 momentti sekä

lisätään 4 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

4 §

Rahoitus

Ammatillisessa peruskoulutuksessa olevan opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan maksuosuuden opiskelijasta aiheutuvista käyttökustannuksista, jotka lasketaan sisäasiainministeriön vuosittain valtion pelastusoppilaitosten keskimääräisten todennäköisten kustannusten perusteella opiskelijaa kohti vahvistamasta markkamäärästä. Markkamäärää vahvistettaessa otetaan huomioon valtion pelastusoppilaitosten vuotuiset kulutusmenot sekä kone-, kalusto- ja laitehankinnoista aiheutuvat menot, joista on vähennetty muusta kuin ammatillisesta peruskoulutuksesta aiheutuvat menot ja työtoiminnan tulot. Kotikunnan on suoritettava opiskelijaa kohti vahvistetusta markkamäärästä seuraavan taulukon osoittama osuus:

<i>Kantokyläluokka</i>	<i>Kunnan maksuosuus prosentteina</i>
1	14
2	18
3	22
4	26
5	30
6	34
7	38
8	41
9	45
10	49

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Väistö, varapuheenjohtaja Varpasuo sekä jäsenet R. Aho, Enestam, Laakkonen, Liikkanen, Markkula, Metsämäki, Näsi, Saario, Urpilainen, Vehkaoja ja Vähänäkki.
